

UCHWAŁA NR V/38/2019
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 18 czerwca 2019 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2018 rok

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 511) oraz art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2018 r., poz. 998 ze zm.), uchwala się:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2018 rok, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
(-)
Robert Ciżmowski

Uzasadnienie

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej wykonuje starosta za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Zarządzeniem Nr 44/2011 Starosty Nowodworskiego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2018 r., poz. 998 ze zm.) do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

Przedmiotowa uchwała została przygotowana zgodnie z założeniami „Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2024”, obszar priorytetowy: Kapitał ludzki i społeczny (P2), cel strategiczny CS.2.1. Rozwinięty i w pełni wykorzystany kapitał ludzki, cel operacyjny: CO.2.1.2. Aktywizacja wykluczonych społecznie.

Mając powyższe na uwadze, zasadne jest podjęcie uchwały Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim w sprawie przyjęcia sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2018 r.

Przewodniczący Rady

(-)

Robert Ciżmowski

Załącznik
do Uchwały Nr V/38/2019
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 18 czerwca 2019 r.

**SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA
RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA 2018 ROK**

Nowy Dwór Gdański, maj 2019 r.

WSTĘP

System pieczy zastępczej jest zespołem osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organizacji administracji rządowej. Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Zarządzeniem Nr 44/2011 Starosty Nowodworskiego z dnia 26 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 76 ust. 4, pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018, poz. 998 ze zm.) organizator rodzinnej pieczy zastępczej składa staroście i radzie powiatu roczne sprawozdanie z efektów pracy w zakresie organizacji pieczy zastępczej.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018, poz. 998 ze zm.), w przypadku, gdy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowe centrum pomocy rodzinie, w centrum tworzy się zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej. W związku, z czym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim utworzono Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, który jest koordynowany przez Dyrektora jednostki. Zespół składa się ze specjalisty pracy z rodziną oraz trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Według struktury organizacyjnego w skład zespołu wchodzi również psycholog, jednakże z powodu braku kandydatów etat nie został obsadzony.

Pieczka zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny biologicznej lub gdy nie jest to możliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym. System pieczy zastępczej ma na celu przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów

z rodziną i rówieśnikami. Przede wszystkim piecza zastępcza ma na celu zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Art. 34 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2018, poz. 998 ze zm.) wskazuje dwie formy sprawowania pieczy zastępczej:

- rodzinna;
- instytucjonalna.

Schemat rodzinnej pieczy zastępczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Schemat instytucjonalnej pieczy zastępczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Podstawową i najbardziej optymalną formą pomocy dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodziców biologicznych jest umieszczenie go w rodzinie zastępczej, której panują warunki najbardziej zbliżone do rodziny naturalnej.

Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w 2018 roku ściśle współpracował z **56 rodzinami zastępczymi**, w których przebywało łącznie **104 dzieci**. Podział rodzin i ilość dzieci w nich umieszczonych przedstawia poniższa tabela.

Podział rodzin zastępczych według form rodzinnej pieczy zastępczej

Typ rodziny zastępczej	2016		2017		2018	
	Ilość rodzin	Liczba dzieci	Ilość rodzin	Liczba dzieci	Ilość rodzin	Liczba dzieci
spokrewniona	34	54	34	53	36	52
niezawodowa	11	16	12	16	13	15
zawodowa w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	6	24	5	19	6	29
rodzinny dom dziecka	1	8	1	8	1	8
razem	52	102	52	96	56	104

Powyższa tabela wskazuje, iż w stosunku do poprzednich dwóch lat nastąpił wzrost zarówno dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej jak i rodzin zastępczych. W stosunku do roku 2017 nastąpił wzrost ilości dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej o 8,33%, natomiast wzrost ilości rodzin zastępczych o 7,69%.

W 2018 roku w systemie pieczy zastępczej **po raz pierwszy zostało umieszczonych 17 dzieci**. W przypadku 11 dzieci powodem umieszczenia w rodzinie zastępczej był alkoholizm rodziców biologicznych, pozostała 6 dzieci została umieszczona w rodzinie zastępczej z powodu bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Zaznaczyć należy, że 10 z tych dzieci do pieczy zastępczej trafiło na podstawie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tj. w wyniku bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia dzieci. 16 dzieci trafiło do rodzinnych form pieczy zastępczej, jedno do instytucjonalnej formy pieczy zastępczej. Ponadto 4 dzieci umieszczonych już w pieczy zastępczej na terenie innych

powiatów, w wyniku postanowienia właściwego sądu zostało przeniesionych do pieczy zastępczej na terenie powiatu nowodworskiego

System pieczy zastępczej w 2018 roku opuściło **łącznie 19 dzieci**. W przypadku 7 z nich sąd wydał postanowienie o powrocie do rodziny naturalnej, 4 trafiła do adopcji a 8 pełnoletnich wychowanków usamodzielniało się. Ponadto, w wyniku rozwiązania jednej z rodzin zastępczych zawodowych, trójka dzieci w niej umieszczonych, została przeniesiona do placówki opiekuńczo – wychowawczej poza terenem powiatu nowodworskiego.

W 2018 roku postanowieniem sądu rodzinnego ustanowiono **8 nowych rodzin zastępczych**, w tym 5 spokrewnionych dzieckiem oraz 3 niezawodowe. **9 rodzin zastępczych zostało rozwiązanych w wyniku odejścia dzieci w nich umieszczonych**. Na wniosek rodziny 2 rodzin zastępczych niezawodowych, które posiadały, co najmniej 3 letnie doświadczenie w pełnieniu swojej funkcji, zawarto umowę cywilnoprawną. Tym samym zostały one przekształcone na rodzinę zastępczą zawodową. Kolejna rodzina zastępcza została rozwiązana w wyniku usamodzielnienia się wychowanka w niej przebywającego.

Podobnie jak w latach ubiegłych na terenie powiatu nowodworskiego większość rodzin zastępczych to rodziny spokrewnione z dzieckiem. Tendencja ta utrzymuje się przez cały czas funkcjonowania pieczy zastępczej. Przewaga rodzin zastępczych spokrewnionych nad niezawodowymi i zawodowymi wynika z tego, iż już od dłuższego czasu organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zmagają się z problemem braku kandydatów do pełnienia funkcji opiekuna zastępczego. Poza tym sądy rodzinne wydając postanowienia o umieszczeniu w rodzinie zastępczej kierują się dobrem dziecka i orzekają o umieszczeniu dzieci w najbliższej rodzinie, przeważnie dziadków bądź pełnoletniego rodzeństwa.

Na terenie powiatu nowodworskiego nie funkcjonuje żadna rodzina zastępcza specjalistyczna, która posiadałaby odpowiednie kwalifikacje do opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi, niedostosowanymi społecznie oraz nad małoletnimi matkami. Rodzina specjalistyczna nie może jednocześnie opiekować się dziećmi niepełnosprawnymi oraz niedostosowanymi społecznie. Sprawując opiekę nad dzieckiem niedostosowanym społecznie rodzina zastępcza powinna posiadać szeroką wiedzę dotyczącą zjawisk patologicznych oraz znać tryb postępowania przed sądem rodzinnym i nieletnich oraz z kuratorem. Natomiast zajmując się dzieckiem z niepełnosprawnością bądź z innymi dysfunkcjami rozwojowymi rodzice zastępczy powinni przejść odpowiednie szkolenia z zakresu kompleksowej pomocy dziecku, a także znać

zagadnienia z zakresu rehabilitacji. Powinni również orientować się w zakresie organizacji i instytucji udzielających pomocy takim dzieciom.

Reasumując na **dzień 31 grudnia 2018 roku** stan rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu nowodworskiego przedstawiał się w następujący sposób:

Typ rodziny zastępczej	2018	
	Ilość rodzin	Liczba dzieci
spokrewniona	33	48
niezawodowa	8	9
zawodowa w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	5	18
rodzinny dom dziecka	1	7
razem	47*	82

*jedna osoba prowadzi jednocześnie rodzinę zastępczą spokrewnioną dla 3 dzieci oraz rodzinę zastępczą niezawodową dla 1 dziecka

W 2018 roku w pieczy zastępczej na terenie powiatu nowodworskiego przebywało **16 dzieci pochodzących z innych powiatów**. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej pełnił kontrolę merytoryczną nad rodzinami, w których te dzieci przebywały. Natomiast finansowanie pieczy odbywało się na podstawie zawartych porozumień. Porozumienia pomiędzy powiatami były również zawarte w przypadku dzieci pochodzących z terenu powiatu nowodworskiego, które umieszczone są w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Tak, więc, Powiat Nowodworski w ramach zawartych porozumień ponosił wydatki związane z pobytem **14 dzieci w pieczy zastępczej poza terenem powiatu**.

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W 2018 roku Powiat Nowodworski prowadził placówkę opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków. Placówka funkcjonowała w ramach zadania zleconego. Prowadzenie placówki zostało zlecone Fundacji „Rodzinny Gdańsk”.

W okresie sprawozdawczym do placówki zostało przyjętych 4 nowych wychowanków. W wyniku osiągnięcia pełnoletniości również 4 wychowanków opuściło placówkę opiekuńczo – wychowawczą i się usamodzielniało. Według stanu na ostatni dzień 31 grudnia 2018 roku w placówce opiekuńczo – wychowawczej przebywało 15 wychowanków. Przyjęcie kolejnego wychowanka było możliwe dzięki zezwoleniu Wojewody Pomorskiego.

W 2018 roku Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim oraz specjalista pracy z rodziną brali udział w posiedzeniach zespołu dokonującego analizy i modyfikacji planu pracy oraz oceny zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego w Nowym Dworze Gdańskim.

Powiat Nowodworski ponosi odpłatność za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej poza terenem powiatu. Finansowanie odbywa się na mocy zawartych porozumień. Łącznie w 2018 roku w placówkach poza terenem powiatu nowodworskiego było umieszczonych 6-ro małoletnich, miejsca ich umieszczenia przedstawia poniższa tabela.

Placówka	Jednostka prowadząca	Ilość dzieci
SOS Wioska Dziecięca w Karlinie	Powiat Białogardzki Plac Wolności 16-17, 78-200 Białogard	1
Placówka opiekuńczo – wychowawcza w Nienadowej	Powiat Przemyski Plac Dominikański 3, 37-700 Przemyśl	3
Dom Dziecka Nr 7 w Łodzi	Miasto Łódź Ul. Piotrkowska 104, 90-926 Łódź	1
Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego Starostwo Powiatowe ul. Korsarzy 34 70-540 Szczecin	1
Razem		6

REALIZACJA ZADAŃ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Kwalifikowanie kandydatów, szkolenia, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, wydawanie opinii o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W 2018 roku 2 rodziny zastępcze niezawodowe złożyły swoje kandydatury do prowadzenia rodziny zastępczej zawodowej. Ponadto pozyskano 2 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Z czego jedna kandydatka oczekuje na termin szkolenia, natomiast druga ukończyła szkolenie przed złożeniem swojej kandydatury. W 2018 roku organizator rodzinnej pieczy zastępczej sfinansował szkolenie dla kandydatów na rodzinę

zastępczą niezawodową, którzy proces kwalifikacji rozpoczęli w 2017 roku. Szkolenie odbyło się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu, w związku, z czym kandydaci otrzymali zaświadczenie o ukończeniu szkolenia.

W 2018 roku zorganizowano również szkolenie kwalifikacyjne dla osób pełniących już funkcję rodziny zastępczej w celu podniesienia ich kwalifikacji, tym samym wydano 7 zaświadczeń o ukończeniu szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Na podstawie zaświadczeń o ukończeniu przez kandydatów szkoleń oraz złożonego przez nich wniosku Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim wydał łącznie 10 zaświadczeń kwalifikacyjnych.

Ponadto na wniosek sądu wydano opinie o spełnianiu warunków i ocenie predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej dla 5 kandydatów zgłaszających chęć i gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej z dzieckiem.

2. Zapewnianie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka

Wszystkie nowopowstałe rodziny zastępcze zostały przebadane psychologicznie pod kątem predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku rodzin zastępczych już funkcjonujących opinia psychologiczna wydawana jest, co dwa lata. Łącznie w 2018 roku wydano **24 opinie psychologiczne**. Opinie te zostały wystawione przez psychologa, który posiada, co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie oraz 2 – letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym.

3. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji i kompetencji

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim w 2018 roku zorganizowało cztery szkolenia dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka z terenu powiatu nowodworskiego.

Pierwsze szkolenie pt. „Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seksualnemu dzieci” odbyło się 24 kwietnia 2018 roku w Sali konferencyjnej Żuławskiego Parku Historycznego w Nowym Dworze Gdańskim. Szkolenie miało na celu poznanie definicji wykorzystywania

seksualnego oraz nabycie umiejętności rozpoznawania i właściwego reagowania na zachowania noszące znamiona wykorzystywania seksualnego. Uczestnicy szkolenia poznali formy pomocy dziecku, które doświadczyło wykorzystywania seksualnego. W szkoleniu wzięło udział 26 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej oraz 1 osoba pełniąca funkcję rodzinnego domu dziecka.

Kolejne szkolenie odbyło się w okresie od 15.09.2018 r. do 22.09.2018 r. Szkolenie było przeznaczone dla 7 osób pełniących funkcję opiekuna zastępczego. Miało na celu podniesienie ich kwalifikacji. Szkolenie odbyło się na podstawie programu szkolenia pn. **„Szkola dla Rodzin Zastępczych”**, który został zatwierdzony decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej Nr 10/2014 RZ z dnia 10 kwietnia 2014 roku.

Trzecie szkolenie pt. **„Babcia i Dziadek jako rodzina zastępcza – umiejętne stawianie granic”** odbyło się w dniu 22 października 2018 roku, w Żuławskim Parku Historycznym w Nowym Dworze Gdańskim. W szkoleniu wzięły udział wszystkie rodziny spokrewnione z terenu powiatu nowodworskiego. Szkolenie prowadzone było przez psychologa Panią Marzenę Szlitter. Głównym tematem spotkania było omówienie roli babci i dziadka w rodzinie zastępczej, więzi rodzinnych, różnic kulturowych w wychowaniu dzieci, sposobu stawiania granic dzieciom oraz współpracy z rodzicami biologicznymi dzieci a także współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W szkoleniu wzięły udział 23 osoby.

Czwarte szkolenie odbyło się 19 listopada 2018 roku, również w Żuławskim Parku Historycznym w Nowym Dworze Gdańskim. Tematem szkolenia było **„Budowanie poczucia własnej wartości u dzieci – specyfika wychowania w rodzinie zastępczej”**. Szkolenie pozwoliło dowiedzieć się, jak działania i zasady opiekunów wpływają na poczucie własnej wartości dzieci. Wykład prowadzony przez psychologa miał na celu podpowiedzenie, jak kształtować zdrowego, dorosłego człowieka, który będzie miał silne wartości i motywację. Zagadnienia poruszane w trakcie szkolenia pokazały, iż odpowiednie podejście pozwoli zbudować silne więzi między opiekunem a dzieckiem, co w przyszłości zaowocuje odpowiednim podejściem dziecka do życia i drugiego człowieka. W szkoleniu wzięło udział 36 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowało warsztaty dla rodziców pn. **„Nasza rodzina zgrana drużyna!”** Spotkania

prowadzone były przez psychologa i pracownika socjalnego zatrudnionych w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim. W ramach warsztatów odbywały się cykliczne spotkania dla rodziców doświadczających trudności wychowawczych oraz chcących podwyższyć swoje kompetencje wychowawcze i rodzicielskie. W warsztatach wzięło udział 7 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej, jednakże zaświadczenie o ukończeniu warsztatów otrzymało tylko 6 z nich. Warunkiem otrzymania zaświadczenia była obecność, co najmniej na 5 z 7 spotkań.

Ponadto dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych, które nie są spokrewnione z dzieckiem zorganizowano **spotkanie informacyjne z przedstawicielami Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego**, które miało na celu pogłębienie wiedzy na temat procedury przysposobienia oraz współpracy z ośrodkiem adopcyjnym w celu właściwego przygotowania dziecka do adopcji. W spotkaniu wzięło udział 8 osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowało również szkolenie dla wychowanków pieczy zastępczej pn. **„Pierwszy krok w dorosłość”**. Celem szkolenia było zwiększenie samodzielności oraz wzrost rozwoju osobistego i poczucia własnej wartości. Uczestnicy nabyli wiedzę o tym jak poruszać się po instytucjach użytku publicznego, wypełniać druki i pisma. Celem szkolenia było również nabycie umiejętności nawiązywania pozytywnych relacji interpersonalnych oraz adekwatnego postrzegania rzeczywistości. Uczestnicy szkolenia zapoznali się z instytucjami rynku pracy a także opracowali swoją ścieżkę kariery edukacyjno-zawodowej. Na szkolenie zostali zaproszeni usamodzielniani się wychowankowie pieczy zastępczej oraz młodzież, która stoi przed wyborem ścieżki edukacyjnej. W szkoleniu wzięło udział 10 osób.

4. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka wsparcia, w szczególności w ramach grup wsparcia

W 2018 roku Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zorganizował dla opiekunów zastępczych spotkania **grupy wsparcia**.

Spotkania odbywały się cyklicznie, co dwa tygodnie, dawały możliwość zbudowania przestrzeni wymiany doświadczeń oraz otrzymania wsparcia w grupie osób pełniących podobną rolę - funkcję opiekuna zastępczego.

Prowadzenie grupy wsparcia miało na celu:

1. dzielenie się doświadczeniem związanym z pełnieniem funkcji opiekuna zastępczego,
2. wymiana informacji,
3. udzielanie i otrzymywanie wsparcia,
4. pomoc w zwalczaniu codziennych trudności,
5. szukanie wspólnych rozwiązań,
6. spędzenie czasu w towarzystwie osób wspierających się nawzajem.

Idea grupy wsparcia opiera się przede wszystkim na samopomocy i korzystaniu z siły grupy. Wspólna wymiana doświadczeń umożliwiła poznanie metod wychowawczych i sposobów radzenia sobie z trudnościami napotykanymi w codziennym życiu.

5. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym pomoc prawną w szczególności z zakresu prawa rodzinnego

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej daje rodzinom zastępczym i dzieciom w nich umieszczonym możliwość korzystania z porad specjalistycznych, w tym psychologa i prawnika. Osoby chcące skorzystać z tej formy pomocy muszą udać się do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, leżącego w strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim. Z tych form pomocy w 2018 roku rodziny zastępcze skorzystały **70 razy**, w tym **z pomocy psychologa 49 razy, z porad prawniczych 19 razy, natomiast z pomocy pracownika socjalnego 2 razy**. Na spotkania ze specjalistami rodziny zastępcze były kierowane przez pracowników Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej.

6. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod wychowawczych, modyfikowania planu pomocy dziecku, oceny stanu zdrowia i aktualnych potrzeb dziecka oraz oceny zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej. Okresowej oceny sytuacji dziecka dokonuje się na posiedzeniu zespołu, na które zapraszani są w szczególności: prowadzący rodzinę zastępczą, pedagodzy i nauczyciele, asystenci rodzin, pracownicy socjalni, przedstawiciele ośrodka adopcyjnego oraz rodzice

biologiczni dziecka. W przypadku dziecka do trzeciego roku życia okresowej oceny dokonuje się, co trzy miesiące, a w przypadku dzieci starszych, co 6 m-cy. W 2018 roku **dokonano 156 okresowych ocen sytuacji dziecka.**

Ponadto organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał ocen rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. W 2018 roku Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonał **11 ocen rodzin zastępczych.** Wszystkie zakończyły się wynikiem pozytywnym.

Dla każdego dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej zostały sporządzane plany pomocy dziecku. Pracownicy Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej w 2018 roku sporządzili **15 nowych planów pomocy dziecku** oraz **40 modyfikacji** planów wcześniej sporządzonych.

7. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązek zgłaszania dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcji, celem wszczęcia procedury adopcyjnej. W 2018 roku do Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Gdańsku przesłano **4 karty dzieci z uregulowaną sytuacją prawną.**

8. Prowadzenie akcji promującej rodzicielstwo zastępcze

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej promował ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez umieszczanie na stronie internetowej informacji o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze, rozpowszechnianie ulotek informacyjnych dotyczących warunków, jakie kandydaci muszą spełniać.

Ponadto w 2018 roku zorganizowano 2 projekty popularyzujące rodzicielstwo zastępcze oraz dające możliwość nawiązywania wzajemnego kontaktu pomiędzy wychowankami i rodzinami następczymi.

Dnia 13 stycznia 2018 roku już po raz kolejny Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowało zabawę choinkową dla najmłodszych dzieci z rodzin zastępczych pod hasłem „**Mikołaj i Ja**”. Gościem specjalnym imprezy był Święty Mikołaj, który wręczył każdemu z dzieci paczkę. Podczas trwania imprezy dzieci brały udział w licznych konkursach i zabawach z nagrodami. Wybrano także Króla i Królową balu

choinkowego. Zabawa odbyła się dzięki życzliwości Dyrektora Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim, który udostępnił w tym celu salę

Następnie dnia 12 maja 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowało piknik rodzinny z okazji **Dnia Rodzicielstwa Zastępczego**, który przypada na dzień 30 maja. Wszystkie osoby prowadzące rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka otrzymały dyplomy oraz podziękowania za trud wniesiony w pełnienie tak ważnej funkcji. Przygotowano dla dzieci mnóstwo atrakcji umilających wspólnie spędzany czas m.in. dmuchane zamki, basen chiński z piłeczkami, euro – bungee, wata cukrowa, popcorn, balonikowe zwierzątka, malowanie twarzy. Odbyły się również zawody sportowe z torem przeszkód, gdzie każdy z uczestników otrzymał wspaniałe nagrody. Ponadto dzięki współpracy z Ochotniczym Hufcem Pracy w Nowym Dworze Gdańskim zorganizowano konkurs plastyczny pn. „Mój świat, moje marzenia”. W trakcie pikniku odbył się pokaz wozów służbowych Policji. W trakcie pikniku był rozpalony grill, na którym piekły się kiełbaski, natomiast po południu dowieziono pyszny żurek przygotowany przez Firmę świadczącą usługi gastronomiczne Wiki Smak z Nowego Dworu Gdańskiego.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 46 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przekazywał do Starosty Nowodworskiego oraz do Sądu Rejonowego w Malborku na bieżąco uaktualniany rejestr rodzin zastępczych.

KOORDYNATORZY RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 77 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, objął większość rodzin zastępczych opieką koordynatora. Natomiast w stosunku do rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka, nieobjętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zadania koordynatora wykonywał specjalista pracy z rodziną.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnia trzech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w wymiarze pełnego etatu. Ilość rodzin zastępczych objętych pomocą jednego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2018 roku nie przekraczała ustawowego limitu 15 rodzin.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej planują i organizują pracę własną, wytyczają zadania priorytetowe i skupiają uwagę na rezultatach, które chcą osiągnąć. Praca każdego z koordynatorów oparta jest o plan pracy, który tworzony jest kwartalnie. Natomiast sprawozdania z realizacji planu pracy koordynatorzy składają co miesiąc.

Koordynatorzy zatrudnieni w Zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie, dzięki czemu mogą efektywnie realizować zadania nałożone przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowywanie, we współpracy z rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- 3) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 4) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka w nawiązaniu wzajemnych kontaktów;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Pomoc rodzinom zastępczym w prawidłowej realizacji zadań polegała przede wszystkim na:

- 1) pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów poprzez nawiązywanie kontaktów z instytucjami wspierającymi rodzinę;
- 2) pomocy w pisaniu wniosków o jednorazową pomoc finansową;
- 3) pozyskiwaniu informacji dotyczących sytuacji życiowej rodzin biologicznych;
- 4) ustalaniu kontaktów dziecka z rodziną biologiczną, zapewnianie miejsca spotkań, a w razie konieczności obecność na tych spotkaniach;
- 5) reagowaniu na niepokojące sygnały przekazywane przez inne instytucje.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wykonują swoją pracę w systemie zadaniowym. Pozwala to na dużą mobilność i dostosowanie się do potrzeb rodzin zastępczych, bez względu na godzinę, czy dzień tygodnia. Koordynatorzy realizują swoje zadania poprzez wizyty w terenie, odwiedzają rodziny zastępcze, gdzie prowadzą rozmowy na temat ewentualnie występujących problemów opiekuńczo – wychowawczych, zdrowotnych czy edukacyjnych. Z każdej wizyty w środowisku domowym rodziny zastępczej sporządzana jest informacja z przebiegu wizyty, której treść jest akceptowana przez rodzinę zastępczą. Łącznie wszyscy koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2018 roku dokonali **364 wizyty** w środowisku domowym rodziny zastępczej.

Pracownicy Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi a także organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta polegała na wymianie doświadczeń i podejmowaniu wspólnych wysiłków na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, na wniosek organizatora rodzinnej pieczy zastępczej sporządzali opinie dotyczące wniosków złożonych przez rodziny zastępcze o jednorazową pomoc finansową. W 2018 roku sporządzono **22 opinie** na podstawie, których przyznano jednorazowe świadczenia pieniężne przeznaczone m.in. na: organizację wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania, zakup rzeczy niezbędnych w związku z przyjęciem dziecka do rodziny, zakup pralki i lodówki, stacji parowej, pokrycie kosztów założenia aparatu ortodontycznego. Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej opiniowali wnioski rodzin zastępczych dotyczące zatrudnienia osoby do pomocy w opiece nad dziećmi i pracach

gospodarskich. Na podstawie tych opinii w dwóch rodzinach zastępczych zawodowych oraz w rodzinnym domu dziecka zatrudnione zostały osoby do pomocy.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej obowiązek składania do sądu półrocznych sprawozdań dotyczących funkcjonowania rodzin zastępczych. Koordynatorzy sporządzają sprawozdania dla każdej rodziny zastępczej. W tym celu, w przypadku wszystkich dzieci realizujących obowiązki szkolny, bądź uczęszczających do przedszkoli i żłobków, czy też kontynuujących naukę wystąpiono do placówek wniosek o sporządzenie pisemnych opinii.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej działając z pełnomocnictwa Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim dochodzili na rzecz małoletnich umieszczonych w pieczy zastępczej **świadczeń alimentacyjnych** od rodziców biologicznych. Łącznie w 2018 roku wystąpiono z **1 wnioskiem**, gdzie sąd nałożył na rodziców obowiązek alimentacyjny.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalista pracy z rodziną na bieżąco podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe. Pracownicy Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej, obok samokształcenia, brali udział w szkoleniach i konferencjach z zakresu:

l.p.	Temat	Data
1	Realizacja i finansowanie zadań samorządu wynikających z rządowego programu „Za życiem”	21.02.2018
2	Przeciwdziałanie wykorzystywaniu seksualnemu dzieci	24.04.2018
3	Społeczny wymiar traumy. Siła rażenia doświadczenia traumatycznego w oparciu o analizę przypadków z literatury, filmu i pracy klinicznej	07.09.2018
4	Wywiad środowiskowy w kontekście prawnym	14.09.2018
5	Rodzina zastępcza spokrewniona – jej specyfika, rola i zadania	21.09.2018
6	Dziecko pokrzywdzone przestępstwem – profilaktyka, interwencja, pomoc	25.09.2018
7	Trudne dziecko, czy trudna rodzina? U źródła dysfunkcji	05.10.2018
8	Babcia i Dziadek jako rodzina zastępcza – umiejętne stawianie granic	22.10.2018
9	Budowanie poczucia własnej wartości u dzieci – specyfika wychowania w rodzinie zastępczej	19.11.2018
10	Akademia zarządzania	14.11.2018 - 16.11.2018
11	Zasady udzielania pierwszej pomocy – zakłucia, zranienia, zakażenia a bezpieczeństwo i higiena pracy	20.11.2018
12	Superwizja	16.04.2018 04.06.2018 10.09.2018 15.10.2018 26.11.2018
13	Drogi do samodzielności – model usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej w Gdańsku	12.12.2018

NAPOTKANE PROBLEMY

W swojej pracy koordynatorzy napotykali szereg problemów, z którymi borykały się rodziny zastępcze. Miały miejsce sytuacje, kiedy to koordynator miał ogromny problem w nawiązaniu współpracy z rodziną zastępczą, gdyż osoby prowadzące rodzinę zastępczą unikały kontaktów, nie odbierały telefonów, był problem z zastaniem ich w miejscu zamieszkania. Każdorazowo problem zgłaszany był do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej, sądu.

Napotkane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej problemy oraz sposoby rozwiązania

L.p.	Problem	Podjęmowane działania	Efekt
1.	Występowanie u dzieci problemów zdrowotnych, emocjonalnych, zaburzeń zachowania	- kierowanie dzieci do poradni specjalistycznych, - współpraca z psychologami, pedagogami, wychowawcami; - indywidualne rozmowy wspierające; - regularne wizyty w Poradni Zdrowia Psychicznego;	- wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego - umieszczenie wychowanka w młodzieżowym ośrodku wychowawczym
2.	Problemy edukacyjne dzieci	- indywidualne rozmowy motywujące, - kierowanie do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej celem przeprowadzenia badań i wydania opinii; - współpraca z rodziną zastępczą w celu udziału dziecka w korepetycjach; - mobilizowanie rodziców zastępczych do realizowania zaleceń zawartych o opinii z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej - sporządzenie diagnozy psychofizycznej dziecka	- eliminowanie występujących problemów - zmiana profilu nauki
3.	Problemy z umiejętnym stawianiem granic. Nieporadność i niskie kompetencje wychowawcze prowadzącej rodzinę zastępczą spokrewnioną	- udzielenie poradnictwa specjalistycznego - organizacja szkolenia z zakresu umiejętnego stawiania granic - motywowanie do podjęcia zatrudnienia	- zwiększenie sprawczości prowadzącej rodzinę zastępczą - nabycie umiejętności stawiania granic - podjęcie zatrudnienia i poprawa warunków życiowych
4.	Autoagresja dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Niepokojny sen, nocne moczenie.	- regularne konsultacje psychologiczne w POIK - objęcie wsparciem psychologicznym w przedszkolu - udział w terapii sensorycznej - konsultacje neurologiczne	- zastosowanie leczenia farmakologicznego, dzięki, któremu ustąpiło nocne moczenie - dzięki terapii sensorycznej ustąpiły objawy autoagresji
5.	Problemy wychowawcze z pełnoletnim wychowankiem pozostającym w pieczy zastępczej	-prowadzenie rozmów z wychowankiem -konsultacje psychologiczne	-rozwiązanie rodziny zastępczej i usamodzielnienie się wychowanka

W 2019 roku organizator rodzinnej pieczy zastępczej w swojej pracy będzie kładł większy nacisk na:

1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego, w tym zwiększenie środków finansowych przeznaczonych na działania podejmowane w tym zakresie.
2. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, przede wszystkim rodziny specjalistycznej, która miałaby odpowiednie kwalifikacje do podjęcia się opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym.
3. Wzbogacenie form i metod pomocy oraz wsparcia specjalistycznego dla rodzin zastępczych m.in. poprzez zatrudnienie specjalisty w dziedzinie psychologii, organizację szkoleń, warsztatów.
4. Wzmocnienie działań mających na celu powrót dzieci do rodziców biologicznych, wzmożona współpraca z ośrodkami pomocy społecznej.
5. Pomoc pełnoletnim wychowankom pozostającym w pieczy zastępczej w usamodzielnieniu oraz poszukiwaniu drogi w życiu.
6. Organizację grup wsparcia i zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
7. Organizację zajęć dla wychowanków pieczy zastępczej, którzy będą osiągać pełnoletność i wchodzić w dorosłość.
8. Podjęcie działań na rzecz organizacji wolontariatu poprzez nawiązanie współpracy ze szkołami średnimi z terenu powiatu nowodworskiego.
9. Kontynuację wsparcia dla rodzin zastępczych poprzez utrzymanie liczby zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
10. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej.

Sprawozdanie z efektów pracy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej za 2018 rok zostało opracowane na podstawie rocznego sprawozdania z efektów pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W sprawozdaniu zostały ujęte również efekty pracy specjalisty pracy z rodziną.